

Ki Kiegészítő

Egyes szám helyben 60 fillér, vidéken 70 fillér.

1919. SZEPTEMBER 3.

SZERDA

XVII. ÉVFOLYAM 150. SZAM.

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

EGY ÓRA . . . K 10.—
NEGYES ÉVRE K 30.—
FÉL ÉVRE . . . K 60.—
EGÉSZ ÉVRE . K 120.—

SZERKESZTŐSÉG ÉS
KIADÓHIVATAL: DEB-
RECEN, PIAC-U. 49. SZ.
TELEFONSZÁM: 18.

Lemondtak

A harmadik Friedrich-kormány lemondását adja hírül egy Szegeden, illetve Nagyszébenen keresztül érkezett és kellő fentarással szövegezett távirat.

Minden okunk megvan, hogy várjuk e hiradás közeli hivatalos megerősítését, amelyet már napok óta várunk, helyesebben azóta, amikor a harmadik Friedrich-kormány megalakulásáról szereztünk értesülést. Aki komolyan megfigyelte a helyzet alakulását, akinek tiszta látását nem zavarta meg az osztályok és felekezetek eleni gyűlölködés, az nem tarthatta kétségesnek, hogy a harmadik Friedrich-kormány legföljebb csak addig élhet, amíg a szövetséges hatalmak legfőbb tanácsának válasza Budapestre érkezik. Ugy látszik, az entente válaszjegyzéke valóban megérkezett Budapestre és ennek a válasznak a következménye volt, hogy Friedrich mégis kénytelen volt leszállani a kormány szekeréről.

Most azután mi következik? A kibontakozás módja adva van. Az irányt, amelyen Magyarországot mai kaotikus helyzetéből ki lehet vezetni, megjelölte az ország hamisítatlan, a Friedrich féle terrortól mentesen maradt közvéleménye, amelyet mindenben fedett az entente felfogása: az összes dolgozó társadalmi rétegek tömörítése, minden teremtési, alkotni tudó egyesítése, hogy öt éves háború és a bolsevista rémuralom rettenetei után végre ráléphessünk az élet, a fejlődés, a virágzás útjára.

Ha tovább folyik az a veszedelmes játék, amelynek immár megint teljes hónapja vagyunk tanúi, hogy egyetlen párt igyekszik kisajátítani a vezetőszerpet, hogy csak a szereplők változnak, de a rendszer ugyanaz marad és az eredmény is ugyanaz lesz: tovább pusztul minden érték, az újjáépítéshez szükséges csekély megmaradt erő is enerválódik, fölemésztyődik és akkor várhatjuk a csodaorvost, aki az országot súlyos betegségből talpra állítja.

Időnk nincs, már régen elkéstünk. Körülöttünk minden erősödik, virágzik; irigykedve nézünk szomszédainkra, akik a béke boldog korára emlékeztető munkakészséggel indulnak neki a változott időknek, csak mi lennénk az egyedüliek, akiket rossz sorsuk az örökös viszályra és pusztulásra kárhoztat?

A Friedrich-kormány lemondott

Négyes tanács vezeti az államügyeket?

Szeged, szept. 2. Budapesti hírek szerint az új Friedrich-kormány kénytelen volt lemondani, mert nem felelt meg a demokratikus követelményeknek. (Dacia.)

Debrecenbe ma reggel érkezett budapesti hírek szerint a Friedrich-kormány lemondott és az államügyek vezetését négyes tanács vette át, amelynek Gorton angol tábornok, Garami Ernő, Lovászy Márton és Andrássy Gyula gróf volt miniszterek a tagjai. Az új kormány csak a nemzetgyűlés összeülése után alakul meg.

A szocialisták nagy tüntetése.

Budapest, szept. 2. A politikai helyzet teljesen bizonytalan. A politikai napilapok megjelenését megtiltották. A szociáldemokrata párt elhatározta, hogy minden eszközzel küzdeni fog a régi magyarországi politikai rendszer helyreállítása ellen. Tegnapelőlt nagy politikai tüntetéseket rendeztek a villamos vasutak ezért kénytelenek voltak három óra hosszat bezúntatni a forgalmat. Még nem lehet tudni, mit hoz a holnap.

Heinrich Ferenc szerepe a Friedrich-kormányban

Budapest, szept. 2. A polgári pártok és a szociáldemokraták a leghatározottabban elutasító magatartást foglalnak el a rekonstruált Friedrich-kabinettel szemben, mert az új alakulás kizárólag a keresztényszocialista pártra támaszkodik. A polgári pártok között bizonyos meglepetést keltett, hogy Heinrich Ferenc belépett egy olyan kormányba, amely szélső irányt képvisel. A polgári párt tudva, lévén a terjeszkedő bolsevizmus ellensúlyozására alakult és programja nagyon radikális volt. Azt hiszik, hogy a magyar polgári pártban szakadás következik be és a párt egyik része a keresztényszocialistákhoz fog csatlakozni. Másrésztől hangsúlyozzák, hogy Heinrich Ferenc azért lépett be a kormányba, hogy ellensúlyozza

az ott érvényesülő keresztény-szocialista áramlatot.

Nagy meglepetést keltett, hogy — amiről már említést tettünk — a kilépett Szabó István utódjává földművelésügyi miniszterré a Suropatkából való Szabó Istvánt földmivest tették meg, hogy a közönséget megtévesszék. Csáku Imre grófnak, akit „in absentia“ neveztek ki külügyminiszterré, még nem is volt módjában, hogy kinevezéséhez hozzájáruljon. Oláh Dánielről, az ipari munkások miniszteréről, a vasmunkások szakszervezete megállapította, hogy nem is tagja a szakszervezetnek és a munkásságnak semmiféle rétege sem áll mögötte.

Románia nem avatkozik a magyar kormányváltásba

Budapest, szept. 2. A román sajtóiroda jelenti: Egyes lapok azt a hírt terjesztették, hogy Romániának része van Friedrich miniszterelnök megbuktatásában. Ez a hír valótlan. Románia nem avatkozik bele Magyarország belső ügyeibe, a Budapesten lévő román csapatok kizárólag az ország biztonsági szolgálatát látják el.

A magyar-román perszonal-unió eszméje

Budapest, szept. 2. Magyarország Romániával való egyesülésének szüksége az itteni körökben napról-napra népszerűbbé válik. Meg kell jegyezni azt a körülményt, hogy a demokrata és az arisztokrata politikai pártok, melyeknek né-

zetei nagyon eltérők, ebben az ügyben nagyon közel állanak egymáshoz, mert ugyanarra a célra törekednek, a Romániával való perszonalis unióra. Általános az a meggyőződés, hogy Magyarországot csak ezen az úton lehet megmenteni. (Dacia.)

Izgalom Szerbiában a fumei kérdés miatt.

Belgrád, szept. 10. Az itteni sajtó nagyon izgatott amiatt, hogy a fumei olasz nemzeti tanács képviselőjét azzal a magyarázatokkal hívták vissza a párisi békekonferenciától, hogy Fiume nem fog megelégedni a kérdésnek Olaszországra nézve kedvezőtlen megoldásával és hogy a város szükség esetén minden eszközzel küzdeni fog az esetleg kedvezőtlen határozatok végrehajtása ellen. A szerb sajtó követeli, hogy a békekonferencia erélyes lépéseket tegyen Fiume város olasz nemzeti tanácsa ellen.

A román hadserőparancsnokság rendelése

Kivonat az XI. és XII. számú rendeletről (helyesbítve).

1. Vétkezésnek tekintenek mindazon egyének, akik bár nem rossz szándékkal a nyilvános helyiségekben, vonatokban, az utcákon stb. bármilyen módon közölni kísérelnek, megbeszélnek fogják az akár igaz, akár képzelt híreket vagy véleményeket, amelyek a harci tevékenységet érintik; továbbá, amelyek a helyzetre és a csoportok áthelyezésére, vagy a katonai hatóságok rendelkezéseire, vagy bármilyen módon a román hadsereget érintő ügyekre vonatkoznak.

2. Ezen vétkezések a katonai bírák által első és utolsó fokban fognak tárgyalatni és egy évig terjedő börtönrre és 2000 lei pénzbüntetésre elítélletni, amikor a fenti vétek kíméletlen és áralás-szándékkal történtek, a háború esetén érvényes büntetéseknek alárendeltetni.

Felhívás.

Tudomásra hozatik, hogy a Hadtápfőparancsnokság udvarán 12 különböző nagyságu láda, részben üresen, részben többféle konyhafelszereléssel tárgyakkal, tálaltatott. A tulajdonos a hirdetés megjelenésétől számított 3 napon belül jelentkezzen a főparancsnokság katonai rendőrségénél. Ha a tulajdonos ez idő alatt nem jelentkezik, a ládák a benne lévő eszközökkel a román állam tulajdonába mennek át.

Debrecen, 1919 szeptember 1.

Hadtápfőparancsnokság.

Az egyetemi sugár-ut

Az építési bizottság elfogadta a sugár-ut tervét

Városrendezési és szépitési szempontból nagyjelentőségű kérdésben foglalt ma állást az építési bizottság. A külsőségek rendezési tervének felülvizsgálására kiküldött bizottságban Tóth István annak idején egy tervet mutatott be, mely a külsőségek logikusabb rendezése mellett már figyelembeveszi az egyetem létesítését is és ennek megfelelő forgalmi utról is gondoskodik, az úgynevezett *egyetemi sugárut* létesítésével.

Ezzel a tervvel foglalkozott mai ülésén az építési bizottság Vargha Elemér th. főjegyző elnöklété alatt.

A sugárut tervét Aczél Géza főmérnök ismertette. A sugárut a nagytemplom mellől indulna ki és a Fűvészkert-utca kiszélesítésével haladna a Rákóczi-utca és a Bethlen-utca között és a Bethlen-utcaát összekötő új utcáig. A nagytemplom mögötti kert szabályosabb alakot kapna, a vértanúk emlékeit áthelyeznék. Az új utcától kezdve egyenesen haladna a sugárut és az egyetem főépülete előtt végződne. A sugárut a Liba-kert és a Sesta-kert ma teljesen beépítetlen területeit vágná át. A főmérnök azt javasolja, hogy az egész sugárut egyszere nyissák meg és így biztosítsák az utcanyitástól várható egész hasznát a városnak.

A javaslat magas nivóju, beható vitára adott alkalmat. A vitában Tüdös Kálmán dr. tiszti főorvos, Fejér Ferenc dr., Balkányi Miklós dr., Debreczeni Jenő, Kardos László, Komlóssy Dezső és Suhajda Béla bizottsági tagok vettek részt. Megvitatották a tervvel kapcsolatos városrendezési és pénzügyi kérdéseket és azokat az aggályokat, amelyeket egyesek hangoztattak, hogy a sugárut egyrészt a Péterfia-utca forgalmát és így a jelentőségét is csökkentené, másrészt hogy a külsőségek erős beépítése nagy károkat okozhat a belvárosnak.

Aczél Géza főmérnök a zárzó jogán reflektált az elhangzott felszólalásokra. Leszögezte, hogy egyelőre csupán a *terv elfogadásáról* és nem a *kivitelről* van szó. A döntés sürgős, mert az egyetem főépületének megtervezése nem történhetik meg, míg a sugárut sorát el nem döntötték. Pénzügyi nehézségekről szó sincs, mert a telkek értékének emelkedése kiegyenlíti a költségeket. A felhozott aggályokkal szemben rámutat az összes nagyvárosok példájára. A külföld városában a belváros jóformán csak az ipar és kereskedelem céljaira szolgál és a lakóházak az újonnan beépített, tehát modern és egészséges külsőségekben vannak.

A bizottság nagy többséggel *elfogadta* az előadói javaslatot és így elesett Fejér Ferenc dr. nak az az indítványa, hogy a Sugárut a Péterfia-utcára és a Károly Ferenc József-ut felhasználásával csak az Istvánmalom és a Margit-fürdő között nyitott új utcával kezdődjék.

A román király születése napján elrendelte az internált tisztek elbocsátását

Hazajönnek a debreceni tényleges tisztek.

Debreczen város társadalmának széles rétegeiben fog bizonyára általános örömet kelteni az a híradásunk, hogy az *internált tényleges tisztek rövidesen hazatérnek családjaikhoz, hozzátartozóikhoz.*

Brassóból, az internált tisztek táborából tegnap Debreczenbe érkezett átutazóban egy volt repülőtszáz, aki a debreczeni repülőtéren teljesített szolgálatot és a debreczeni tényleges tisztekkel együtt internálták. Arra a kérdésünkre, hogyan került az internált táborból Debreczenbe, a következő felvilágosítást adta:

Augusztus 26-án, a román király születés napján, este megjelent a brassói internált tisztek táborában a román hadügyminiszter Pop-Csicsó István dr., erdélyi miniszter társaságában és nagy kísérettel. Megszemlélték a tábort és a szemle után a hadügyminiszter beszédet intézett az egybegyűlt internált tisztekhez. Beszédében közölte a hadügyminiszter, hogy *a román király, hogy születés napját az internált tisztek számára is emlékeztetéssé tegye, valamennyiüknek megkegyelmezett és mindnyájan hazatérhetnek otthonukba. Mihelyt a szükséges okmányok elkészülnek, nyomban intézkedés fog történni hazautazásukra.*

Riadó éljenzéssel, a hála és köszönet szünni nem akaró megnyilvánulásai közepette köszönték meg a tisztek a miniszter bejelentését és lázas izgalommal fogtak hozzá, nyomban a látogatók távozása után a készülődésekhez.

A debreczeni volt erdélyi katonai kerülethez tartozó tiszteket *mindjárt másnap tényleg véglegesen hazabocsátották.* A többi tisztek írásainak, okmányainak az összeállítása még bizonyos időt vesz igénybe, addig tehát hazautazásuk késedelmet fog szenvedni.

Elmondta még a repülőtszáz, hogy Brassóból való elutazása előtt Craiovából is megjött a hír, hogy az odainternált tisztek elbocsátása is csak rövid idő kérdése.

Ugyancsak ezt a közlést tartja /mazza egy levél is, mely egy Brassóban internálttól ma érkezett Debreczenbe.

Mindenütt verik az orosz bolsevikieket

Hivatalos jelentés Odessza elfoglalásáról

Bukarest, szept. 2. A romániai orosz katonai misszió a következő hivatalos jelentést adta ki:

Mintán Chersont és Nikolajevot bevettük, Denikin tábornok csapatai, az orosz flotta támogatásával, bevették Odesszát. Denikin hadseregének dicséretre méltó előnyomulása az egész fronton folyamatban van.

Kiew és Odessza körletében a vörös csapatoknak a Dujester és Denikin hadserege közé szorulva, nincs menekvésük Kiew felé és mivel a Balta-Olgopol területen a parasztok is fellázdak, kénytelenek lesznek letenni a fegyvert és menekülni. Kiewtől keletre Denikin csapatai a kiew-moszkvai vasutat Vorosba mellett elválták. Denikin csapatai tegnap Berezínánál voltak, Kiewtől 40 kilométernyire és jelenleg Borispolnál vannak, 20 kilométerre Kiewtől keletre, melynek kiürítése rendetlenül folyik.

Mamuntov tábornok lovasága vakmerő felderítést eszközölt a fronttól 130 kilométernyire egészen Tamhovig és miután a vörös hadseregben pánikot és zavart keltett, rengeteg hadizsákmánnyal visszatért. A lakosság nagy lelkesedéssel és örömmel fogadta Denikin csapatait. Az elfoglalt területen kezd helyreállani a normális élet.

Lengyel-ukrán egyezmény

Varsó, szept. 2. A lengyel kormány elfogadta a Petrulja tábornok kiküldöttje által javasolt egyezményt, melynek főbb pontjai: 1. Petrulja kormánya nem avatkozik Kelet-Galicia ügyeibe. 2. A lengyel és az ukrán csapatok segíteni fogják egymást a bolsevisták elleni harcokban.

Az északorosz kormány programja

Lyon, szept. 2. Lianosoff, az északoroszországi kormány elnöke a »Petit Parissien« tudósítója előtt a következőképp nyilatkozott:

— A kormány hű marad szövetségeseihez és barátjához, Franciaországhoz. A mi kormányunk demokrata és mindig teljes egyetértést tart fenn a szövetséges kormányokkal. Harcolunk a bolsevizmus és a régi rezsim ellen. Programunk a következő:

A polgárok törvény előtti egyenlősége. — Agrárreform, melyet a nép akarata szerint kell megoldani. — Nyolc órai munkaidő. — Az ipar állami ellenőrzése. — Eszország függetlensége.

Mi tudjuk, hogy a bolsevizmus elleni harc kényszerített bennünket a kormány megalakítására. Mihelyt Petrogradot beveszszük, vissza szándékszom vonulni a politikai élettől, de meglesz az az elégtétel, hogy mint jó polgár és mint jó hazafi teljesítettem kötelességemet.

A bolsevisták veresége a lengyel fronton

Varsó, szept. 2. A lengyel csapatok folytatják a visszavonuló orosz bolsevikiek üldözését az egész lengyel fronton. A fő hadiszállás jelentése szerint a bolsevik csapatok mindenütt 30—40 kilométerre visszavonultak, kivéve a kiewi szakaszt, ahol 100 kilométerre verték vissza őket.

60 fillérre emelik a villamosjegy árát

A város és a helyi vasut megegyezése

Több mint négyhónapja húzódik a város és a helyi vasut vitája a helyi vasut által fizetendő áramfogyasztási díjak megállapításáról. Mindkét fél a maga igazát vitatta, szakértőket hallgattak meg, a vitát eldönteni azonban nem tudták. Tegnap délután a vármegyházán Rásó István főispán elnöklésével összeültek a városi tanács és a helyi vasut képviselői és hosszas tárgyalás után sikerült is a sokat vitatott kérdést békés megegyezés útján rendezni.

A megegyezés főbb pontjai, melyeknek végrehajtása a városi tanács jóváhagyásától függ, a következők:

A helyi vasut az egyenáram kilowattját 12,5 fillér egységárban kapja. Ezenkívül minden rendszeres, vagy fűzetes egész menetjegy után 26,3, féljegy után 13,5 fillért, Salvator-jegyek után 4 fillért, bérletjegyek után havi 13 korona 15 fillért fizet. Munkás és tanuló-jegyek, valamint a kedvezményes bérletjegyek után nem fizet. Forgó áramért kilowatt óránként 120 fillér fizetendő.

A helyi vasut jegyeinek egységárát 60 fillérre emelik fel, a gyermekjegyek ára 30, a Salvator-jegyeké 14 fillér, a fűzetes jegyek ára darabonként 52 fillér lesz.

A megállapodás alapja az, hogy a világitási vállalat által beszerzendő zsilvölgyi aknazsén ára vagonba rakva métermázsánként 30 korona.

Ahány koronával csökken a szén ára, annyszor 0,8 fillérrel kevesebbet fizet a helyi vasut a jegyek után. Az így előálló differencia felerészben a várost, felerészben a helyi vasutat illeti. Ha a csökkenés jegyenként 10 fillért érne el, akkor a városi tanács felhívására a jegyek árát 10 fillérrel aránylagosan le kell szállítani.

Ha a szén ára emelkedne, akkor minden egy korona emelkedés után 0,8 fillér több fize-

tendő jegyenként, azonban csak akkor, ha a tanács hozzájárul a jegyek árának 10 fillérrel való emeléséhez. Ha a szénárak emelkedése nem jelent 10 fillér különbséget, akkor az így előálló haszon felerészben, a várost felerészben a helyi vasutat illeti.

A megegyezés tanácsi jóváhagyás után életbelép és december 31-ig tart. Amennyiben 1920 január elsején újabb megegyezés nem létesülne, akkor az 1918 december 30-iki állapot lép életbe. Ez az egyezmény a rendkívüli viszonyok eredménye és ideiglenes szabályozásnak tekintendő, nem érinti a terület-használati szerződést és a pótszerződéseket s egyik fél részéről sem tekinthető joglemondásnak.

Baltazar püspök a Nagytemplom beszerényezéséről

2000 cédulet ragasztottak a templom padjaira

A Nagytemplomot beszerényező éjjeli betörők ügyében a rendőrség folytatja a nyomozást, egyelőre eredmény nélkül. Megállapítható, hogy a széles körű tekintéssel dolgozó éjjeli alakok mintegy 2000 cédulet ragasztottak föl a Nagytemplom padjaira, de megállapítható az is, hogy tervük nem sikerült úgy, amint tervezték. Rendes körülmények között ugyanis a templomi alkalmazottak csak reggel fel kilenc körül nyitják ki a templomot s így a toronyban kifüggesztett táblákon órákon át gyönyörködhetett volna a közönség, vasárnap délelőtt azonban urvacsoraszünet volt s az előkészületek megtétele a templomi alkalmazottak már reggel hat óra előtt kinyitották a templomot és eltakarították az éjjeli betörők munkájának nyomait.

Ez ügyben felkerestük ma Baltazar Dezső dr. püspököt, aki az esetről így nyilatkozott: — Nagyon szomorú, sajnálatos dolog, ami történt, nagy megtisztelenítése a mi ősi református Nagytemplomunknak és a legnagyobb szegény az lenne feánk, ha a magunk vallásbeli ember követte volna el. Szinte nem is merem feltételezni.

A bolsevizmus kiakarta a politikát a templomokból rekeszteni és úgy látszik, hogy vannak, akik éppen most, a bolsevizmus letörese után, a legrosszabb politikát, a felekezeti gyűlölködés politikáját akarják a templomokba bevinni. Melyeségesen elítélem és nagyon sajnálom a történeteket.

A gyógyszerárak éjjeli ügyelete

A debreceni gyógyszerárak a következő sorrendben tartanak éjjeli ügyeletet:

Szerda: Nap — Ferencz József-u. 3., Arany Egyszaru — Kossuth-u. 8., Isteni Gondviselés — Homokkert-u. 109., Bocskay — Czegléd-u. 22., Arany Sas — Hatvan-u. 60.

Wilson Amerika népéhez fordul a német béke ratifikálása érdekében

Bukarest szept. 2. A Le Progres írja: A népszövetségi szerződés 11-ik szakaszára vonatkozólag, mely megállapítja, hogy fenyegető háboru esetén a népszövetség oly határozatokat hozhat, amelyek a legmegfelelőbbnek látszanak előtte Lodge szenátornak adott válaszában Wilson kijelentette:

— Nyilvánvaló támadás esetén, mikor világos volna, hogy erőszak alkalmazására van szükség, az Egyesült-Államok jogilag nem lennének kötelesek résztvenni, de erkölcsileg igen.

Lodge nek adott válaszában továbbá kijelentette Wilson, hogy az Egyesült-Államok csekély részt fognak kapni Németország által fizetendő pénzügyi kártérítésből és szerinte jobb lenne azt nem is követelni. Mindazonáltal nem vállalkozik a kérdés eldöntésére.

A Lusitania ügyben való kártérítés, amely esemény az Egyesült-Államok háboruba lépése előtt történt és más hasonló esetek ügyében az illetékes bizottság fog dönteni.

Kijelentette Wilson, hogy bármely nép, amely ki akar lépni a népszövetségből, maga fog dönteni. Ami a szövetséggel szemben való kötelezettsége teljesítését illeti, az egész világ közvéleménye fogja teletölteni.

Az elnök hangsúlyozta a gyors ratifikálás szükségét, mert ettől függ az ügyek normális menetének újratörlése.

A szenátus jogi albizottsága végül kijelentette, hogy az a szerződés, amelyben az Egyesült-Államok kötelezik Franciaországnak segítséget nyújtani, ha Németország ez utóbbit provokálás nélkül megtámadná, nem ütközik az amerikai alkotmányba.

Páris, szept. 2. New Yorkból jelentik: Wilson elnök miután meggyőződött arról, hogy csak rendkívüli nehézségek mellett tudja keresztülvinni a Németországgal való békeszerződés ratifikálását az amerikai szenátusban, most szöveget akar intézni az amerikai népnek, hogy ez hadd legyen a szenátusra olyan irányban, hogy a békeszerződést ratifikálja. A politikai helyzet Amerikában ennek következtében nagyon válságos.

Német csapatok a semleges Rajna-zónában

Berlin, szept. 2. A Rajnától keletre eső 50 kilométeres zóna megszállásának kérdésében Foch tábornagy ulasítást küldött a kölni szövetségi fegyverszüneti bizottságnak. E szerint a legfelsőbb tanácsnak az a véleménye, hogy a békeszerződésnek ama határozatait, amelyek értelmében Németország csak az 1913-iki létszámú rendőrcsapatot tarthat a semleges zónában, a közrend fentartása szempontjából nagy kellemetlenségeket okozhatna. A tábor-

nagy ennélfogva megengedte Németországnak, hogy a békeszerződés életbeléptétől számított három hónap múlva ideiglenesen 20 zászlóalj, 10 eskadron és 2 őtveget tarthat.

Clémenceau közvetlenül érintkezik a német delegációval

Páris, szept. 2. A békekongresszus elnöke ma reggel a szövetségi katonai bizottság útján zárt jegyzéket küldött Lersner bárónak, a német békedelegáció elnökének. Ez az első eset, hogy Clémenceau közvetlenül fordult a német delegációhoz. Azt hiszik, hogy a jegyzék katonai ügyekre vonatkozik, melyeket Lersner bárónak a szövetségi haditanácsal meg kell vitatnia.

Tilos a „boche” Strassburgban

Saint Germain, szept. 2. Az Echo de Paris jelenti Strassburgból, hogy Gouraud tábornok a francia katonákhoz és tisztjeikhez parancsot intézett, amelyben súlyos büntetést helyez kilátásba az esetre, ha valaki valamely elzászi polgárt anyanyelve miatt a „boche” csúfnévvel illet.

Angol-német kereskedelmi összeköttetés

Amsterdam, szept. 2. A Daily News jelenti, hogy a Németországgal való kereskedelem újból való megkezdése elsősorban a northshirei textiliparban észlelhető. Sok cég már kiküldi az utazóját Németországba és a németek is azon vannak, hogy a korábbi összeköttetéseiket felújítsák.

Károly exkirály a békekongresszushoz

Saint Germain, szept. 2. A lapok jelentik Bernből, hogy Károly exkirály kérelmet intézett a békekongresszushoz, hogy Mensdorff grófot az exkirály magánügyeinek megbeszélése végett Párisba küldhesse.

Felsőszilézia sorsa.

Varsó, szept. 2. A Németország és Lengyelország közötti tárgyalásokat, melyeket a felsősziléziai kérdés megoldásáról folytattak, félbeszakították, mert nem tudtak megegyezni. Mind egyik fél nagyon ragaszkodik a maga feltételeihez. Az ötös tanács most elhatározta, hogy a békekongresszus most külön bizottságot fog kiküldeni ennek a kérdésnek lehetőleg igazságos és objektív megoldására és úgy Németországot, mint Lengyelországot kötelezte ennek a határozatnak elfogadására.

Berlin, szept. 2. A szövetségesek nemzetközi katonai bizottsága a békekongresszus határozata folytán Breslauba érkezett, hogy beszéltesse a lengyelek és németek közötti ellenségeskedéseket. Ez a nemzetközi bizottság mindaddig Felsősziléziában marad, amíg a békekongresszus külön bizottsága véglegesen nem

dönt Felsősziléziáról. A határozat végrehajtását ez a bizottság a helyszínén fogja ellenőrizni.

Az osztrák békeszerződés.

Bécs, szept. 2. A bécsi közvélemény részvétlenséggel fogadja azt a párisi hírt, hogy a Német-Ausztriával kötendő békeszerződés aláírását szeptember 10-ikéig elhalasztották. A közönségnek kevés reménye van aziránt, hogy a békefeltételeken lényeges változtatásokat eszközöljenek.

Bécs, szept. 2. Hivatalosan jelentik, hogy a nemzetgyűlés főbizottságát szeptember 3-ikára, szerdára egybehívták. A jelentés megerősíti azt a korábbi értesítést, hogy az osztrák delegátusok hétfőn megkapják Saint Germainben a békeszerződés végleges szövegét. A főbizottság egybehívása kétségkívül az államkancellár megbízásából történt, aki ma már értesülve van a szerződés átadása határidejére vonatkozó határozatairól.

Újabb kormányválság Jugoszláviában

Saint Germain, szept. 1. A Journal des Debats jelenti Belgrádból, hogy az ellenek a a szkupstinában a Davidovits-kormány lemondását követeli és azzal fenyegetőzik, hogy egészen kivonul a parlamentből és ezáltal, tekintettel sok parlamenti tag távoletére, akik külföldön fejtenek ki tevékenységet, az országgyűlés munkakeptelenne válik.

Wekerle és Buchinger a politikai helyzetről

A volt miniszterelnök Magyarország és Románia jövő viszonyáról

Budapest zavaros politikai viszonyai közepette különös érdeklődésre tarthatnak igényt azok az érdekes beszélgetések, amelyek Sáve László, az aradi »Romanul« főszerkesztője a magyar fővárosban dr. Wekerle Sándorral és Buchinger Manóval folytatott. Wekerle megöregedett. Szellemi frissességét nem vesztelte ugyan el, de szemmel láthatóan észrevehető rajta annak a négy hónapnak nyomai, amelyet a bolsevisták börtönében töltött. Az aradi lapszerkesztő mintegy másfél órán át beszélgetett Wekerlével s az alábbiakban közöljük azt a nyilatkozatot, amelynek publikálására Wekerle dr. az aradi szerkesztőt feljogosította.

— A jövőben — mondotta a volt miniszterelnök — Románia és Magyarország között a legjobb viszonyoknak kell lennie. A románok és magyaroknak közös érdekük van az új Európában s lehetetlen, hogy a két nép rá ne jöjjön, mennyire párhuzamosan haladnak az érdekeik. Segítenünk kell egymást és nem

4
volna rossz ebbe a politikába bevonni a bolgárokat is, mert ezek — mondotta Wekerle — nem szlávok. Ez azonban nem feltétele az együttműködésnek. Ha a bolgárok csatlakoznak hozzánk, jó. Én azt hiszem, hogy csatlakozásuk Romániának és Magyarországnak egyformán érdekes. Magyarország belső helyzetéről Wekerle ezeket mondta:

— Valamennyi magyar politikai pártnak egyesülnie kell egy egészséges kormányzat megteremtése érdekében. Ennek a kormánynak meg kell valósítania az időszerű, demokratikus és egészséges szociális elveket s mindnyájunknak dolgoznunk kell hogy tulessünk a krízisen, amelyben élünk. Enélkül katasztrófra jutunk.

Érdekesekek Buchinger nyilatkozatai is. Sável szerkesztő első kérdése Buchingerhez az volt: hogy miért bukott meg a Peidl Gyula szociálista kormánya.

— Friedrich István és társai — mondotta Buchinger — egy szép napon megjelentek a minisztertanácsban és minden indoklás nélkül felhívták a Peidl-kormányt a lemondásra. Ez Friedrichék részéről kétségtelesen forradalmi lépés volt. Jól lehet Peidlnak és kormánynak semmi összeköttetése a bolse-

viekkel nem volt. Azzal vádolnak minket, hogy kommunisták voltunk. Ezzel szemben az igazság az, hogy március 21-én Garami, Peidl és én visszavonultunk a szociáldemokrata párt vezetésétől és nem vettünk részt az aktív politikában. Garami Svájcba menekült, Peidl rikkancs lett, én pedig elrejtözve éltem Budapesten.

— Mi a véleménye a Friedrich-kormányról?

— A szociálisták a Friedrich-kormányval semmi körülmények között együttműködni nem fognak. Friedrich fehér bolsevizmust csinál. Államcsinyt követett el, reakcionárius, klerikális és monarchista.

— Mi a véleménye a román hadseregről?

— A román hadsereg nagyszerűen viseli magát. Először azt hittük, hogy szándéka lesz beleavatkozni az ország belső politikai kérdéseibe, de utóbb meggyőződünk az ellenkezőjéről és azt látjuk, hogy a rendnek és a biztonságnak fenntartására szorítkozik. Nagy elégtétellel állapíthatom meg, hogy a budapesti román hadsereg a belső politikai kérdésekbe nem szól bele, sőt a kormány által kihirdetett statáriumot is megőrizte.

Hiánytalanul megvannak a Debrecenből elvitt értékpapírok

Egy hónap múlva beoszerélik a fehér bankjegyeket

Keller József dr., a Magyar Általános Hitelbank debreczeni fiókintézetének igazgatója és Frigyesi Jenő, az Alföldi Takarékpénztár igazgatója a katonai parancsnokság engedélyével Budapesten jártak, hogy több fontos pénzügyi és közgazdasági kérdést illetően tájékozódjanak. Ma a két bankigazgató visszaérkezett Budapestre.

Felkerestük Keller József dr.-t, aki a budapesti ut eredményeiről a következőket közölte:

Azért jártunk Budapesten, hogy a Hitelbank debreczeni fiókjából elvitt 17 millió és az Alföldi Takarékpénztártól elvitt 3 millió korona értékű értékpapírok sorsáról értesüljünk. Már előzőleg tudtuk, hogy a Magyar Általános Hitelbanknál ugyanannyi csomagot kezelnek, mint debreczeni értéket, amennyit innen tévleg elvitték és pedig négyet tőlünk, kettőt az Alföldi Takarékpénztártól. A Hitelbanknak mintegy 3000 ilyen csomag van. Ezek a kormány különös védelme alatt vannak és a kormány által kiküldendő bizottság fogja eldönteni, hogy kinek adhatók ki.

A rendőrségtől engedélyt

engedélyt kaptunk, hogy egy detektív jelenlétében megvizsgálhassuk a debreczeni csomagokat. **Megállapítottuk, hogy a Debrecenből elvitt értékpapírok hiánytalanul megvannak. Megállapítottuk azt is, hogy az iparbanktól két ládában elvitt értékekből sem hiányzik semmi, Debreczen közönségét tehát a kommunistáknak az értékek „megmentésére” irányuló törekvéséből kifolyólag semmi károsodás nem érte.**

Másik célja vitatásunknak a debreczeni pénzforgalom ismert nehézségeinek elhárítása volt. Szaporitani akartuk ugyanis a fizetési eszközöket a debreceni piacon budapesti dotáció utján és intézkedést akartunk kieszaközölni a Debreczenben forgalomban levő fehérpénznek két pénzre való kicserélésére.

Az első irányban csak néhány hét múlva érhetünk el eredményt, amikor már Budapesten sem lesz hiány pénzforgalmi eszközökben.

A másik célt illetőleg közölni szeretjük, hogy az osztrák-magyar bank budapesti főintézkete a jegybank által

elismert főhéthátú bankjegyek beoszerelését két bankjegyre már meg is kezdte.

A Debreczenből e pénzintézetek által felszállításra érdemes nagyobb tételek beoszerelése szintén csak három-négy hét múlva veszi kezdetét, amikor már a budapesti piacot a jegybank kielégítette.

Egyebekben a pénzügyi vezetés és a közigazgatási élet kiválóságaitól teszik függővé a jelenleg rendkívül súlyos gazdasági helyzet jobbrafordulását, hogy milyen lesz a kormány. Feltétlenül erőskezd, az entente teljes bizalmát bíró kormányra van szükség, hogy az ipari és kereskedelmi élet újból megindulhasson és fellendülhessen.

HIREK.

— Záróra éjjel fél 1-kor.

A kormányzó tábornok a kávéházak és vendéglők záróját, valamint az utcán való közlekedés határidejét éjjel fél 1 óráig meghosszabbította. A rendelet ma, kedden lépett életbe.

— **Erzberger és Helfferich veszekedése.** Berlinből táviratozzák: Helfferich volt pénzügyi államtitkár és Erzberger miniszter között heves vita folyt, amely személyes ténre is átcsapott. Erzberger most rágalmozás miatt följelentette Helfferichet. A német közvélemény most igen nagy érdeklődéssel kíséri a volt és a jelenlegi pénzügyminiszter viszáljának kialakulását.

— **Harisnyakötőgyár Debreczenben.** Benyáts Emil debreceni kereskedő harisnyakötőgyárat akar építeni a Csapó-utca 42. számú ház telkén. A terveket beterveztette az építési bizottságnak, amely nem adta meg az építési engedélyt, mert a telekhez szabott tervet tűzbiztonsági és közegészségügyi szempontból alkalmatlannak találta. A bizottság kimondta, hogy magát a tervet iparfejlesztési szempontból igen hasznosnak tartja és készséggel meg is adja az engedélyt Benyátsnak, ha alkalmas tervet fog bemutatni.

— **Ady Endre életének debreceni adatai.** A következő sorok közlésére kértünk fel: Testvéremnek életírása során a debreceni éveim jutottam el. Bizalommal és tisztelettel kérem az Ady Endre régi barátait és jó ismerőseit, hogy az ő itteni tartózkodására vonatkozó mindennemű adatokat és emlékezőseket személyesen vagy levélben sziveskedjenek hozzám eljuttatni. Testvérbátyám két ízben tartózkodott huzamosabb ideig Debreczenben: az 1896—7. tanévben mint a ref. jogakadémia hallgatója, s 1893. szeptemberétől 1899. decemberéig mint a „Debreceni Hírlap”, később a „Debreczen” munkatársa. Mindkét időszakra vonatkozó bármely adatot vagy emlékezőést nagy köszönettel fogadok. Deb-

recen, 1919. szept. 1. Ady Lajos, tankerületi főigazgató. (Hatvan-utca 1. III. em.)

— **A szénhiány még pár napig tart.** Tegnap és ma is az egész nap folyamán nem jártak a villamosok és nem volt villamosvilágítás. Csak az esti órákban tudott a világítási vállalat áramot szolgáltatni. Ennek oka a szénszállítmányok kimaradása. Előrelátható, hogy néhány napon belül megszűnik a szénszállítás körüli zavar és a világítási vállalat ismét teljes üzemmel dolgozhatik.

— **A hajduböszörményi Bocskay-főgimnáziumban** a beiratásokat szeptember 1—5. napjain tartják meg. A vidéki tanulókat szept. 3—5. napjain veszik fel. A beírás ideje alatt ténnek meg a felvételi, pótlás és javító vizsgálatok. A tanítás szeptember 8-án reggel 8 órakor kezdődik. Az igazgatóság.

— **A volt pap házassága.** Aradról jelenik, hogy Bakon Ákos, a minorita rend Aradon működő volt lelkésze tegnap házasságot kötött Kakuja J. Mivel. A volt minorita lelkésznek ezzel a lépésével természetesen új életpályát is kell választania s értesülésünk szerint hajlama a tanári vagy újságírói pályára vonzza.

— **Marólugos szerele.** Nagy Eszter 19 éves cselékleány Hajduböszörményben Kuvács utca 35. szám lakó Kovács Károly gazdája házában mosáskor dat ivott. Tettének oka szerelmibánat. Állapota nem életveszélyes.

— **Orvosi hír.** Dr. Göndör Arnold egyetemes orvostudor fogorvosi rendelését megkezdi szeptember hó 8-án Kossuth-u. 25. szám alatt.

— **A budapesti egyetemi hallgatók,** akik Budapestre akarnak utazni, azonban Debreczenbe visszatérni nem akarnak, adjanak át egy fényképet és egy igazolványt, melyből kiténik, hogy állandó tartózkodási helyük Budapest, szeptember 3-án d. e. 9—12 óra között az Uránia irodájában.

— **A közalkalmazottak beoszerzési csoportjának közleményei.** Értesítjük tagjainkat, hogy folyó hó 3. keddtől kezdve a Bika szálloda előtt burgonyát és naponként délelőtt 9—1 óráig a következő árakat osztunk ki: zsirosszódát, citromzamatot, cipőt, cipőkrémet, cernát, paprikát, seprőt, szilvaizt, rumos teapótlót, szappant mosó és (pere), ether-olajat és mandulát.

— **A női felső keresk. iskola, női keresk. szaktanfolyamra** és az ezekkel kapcsolatos internátusba beiratkozni minden nap 9—12 és 3—5 óra lehet, Egyház-tér 2. sz. alatt.

— **Goldstein Piroska szabásati és varró iskolájában** (Szt.-Anna-u. 82.) beiratkozni lehet d. e. 9—12-ig, d. u. 3—6-ig. Ugyanott elegáns toilletek és kostümök készíttetnek.

— **Öngyilkos tanuló.** Szalay Jenő 16 éves fémipariskolai tanuló Csonka-utca 5. szám alatti lakásán kloroformmal megmérgezte magát. Állapota nem életveszélyes, azonban kábultságából

még nem tért magához és így tettének okát nem sikerült megállapítani.

— **Brüll és Kollin** fogműtermét áthelyezte **Piacz-u. 72.** szám alá, Deák Ferenc- és Piac-utca sark.

— **Legnagyobb szücsáru üzletem** Piac-utca 4. szám alá helyezem. Végh Gyula.

— **Békebell** friss gummi-áru, u. m. irigátor-gummi, cucli-gummi, Olla-gummi, gyermek alá való gummi, légpárna, légtömlő, sérvkötő, haskötő, csipő-szorító Vitáriusnál Piacz-u. 16.

— **Könyvtárakat** és egyes műveket állandóan legmagasabb áron vásárol **Aczél Henrik** antiquáriuma. Első Takarékpályájában. — Kívánatra házhoz megyek megtekinteni.

— **3-4 középiskolát** végzett fiu tanulól felvétetik **Hegedűs és Sándor** irodalmi és nyomdai részv.-társaság könyvkereskedésében.

— **Schnitzler Artur „Körtánc“** című legszemélyesebb 10 pikáns dialogusát tartalmazó kötete most jelent meg új kiadásban. Ára 5 kor. és 10% felár. Kapható **Hegedűs és Sándor** r. t. könyvesboltjában Piac-u. 34.

— **Werner-Divatház, a Bika-épületben.** Sajtókészítményű fehérművek. Mérték utáni rendelések gyorsan és pontosan készülnek. Gallérok minden számban raktáron.

Szenzációs könyv új
2-ik kiadásban:
Hanus Heinz Ewers
ALRAUNE
egy különös teremtés története.
Ára 28 kor. és 10% felár.
Kapható:
HEGEDŰS ÉS SÁNDOR
irodalmi és nyomdai részv.-
társaság könyvkereskedésében,
Piac utca 34.

Létorière Őrgróf.
— Regény. — (51)
Irtá: **SUE JENŐ.**
— Ugyan halgass, — intette le a várur, majd hangos szóval vendégéhez fordult — beszéljen, Őrgróf, beszéljen. Ígyunk az ön bizalmas közléseire!
— Jól van, báró, higye el, hogy perem egészen megzavar.
— Igazán, Őrgróf ur? — mondá a báró csodálkozva, majd halkán hozzátette: hiszen tudtam előre, szegény fiatalember el akarta bódítani magát.
— Olyan igaz, mint hogy üres a korszom, nem akartam elmondani önnek, báró, de ön barátom és mindent közölnöm kell önnek. Tudja meg hát, hogy meglátogattam bírámait.
— Ah, — kiáltott a báró, ki ifju vendége vallomásán bizonyos megelégedettséget érzett és kíváncsi is volt az Őrgróf eljárásának titkaira, — meglátogatta bíráit? Igen, báró. Legelőször is bizonyos... bizonyos Speck nevű urat.

Mindenkinek saját érdeke
ruhászükségletét
Feldheim Testvérek
(Király-utca 4.) posztóruhásában
beszerezni,
ahol állandóan választékos raktár
fárfi, női ruha, costum szövetek
angol és női ruhásolyalmakban.

SZINHÁZ.
MŰSOR:
Vigszínház:
Szerda: Gyurkovics leányok, vigjáték.
Csütörtök: Kaméliás hölgy, dráma
Péntek: Palika, színmű.
Szombat: Délután: Palika, színmű. Este: Casanova, operett.
Vasárnap: Délután: Sárga csikó, népszínmű. Este: Casanova, operett.

— **Palika**
Gábor Andor taposott uton járó, gyöngye ötletekkel alátámasztott, de kitűnő szerepeket nyújtó darabja váratlanul felejthetetlen színházi estét szerzett annak a nagy közönségnek, mely félóránál is tovább hűségeen várakozott a villanyvilágítás bekapcsolására és ezzel az előadás megkezdésére.

A »Palika« előadása volt Váradi Lajos bemutatkozója. A debreceni színház sok nagy színészt nevelt és adott már a fővárosnak; úgy láttam, hogy Váradi Lajos is csak az előírt inas-évet fogja Debrecenben tölteni, azután biztosan elragadja tollát Budapest. Tökéletes, fegyelmezett öntudatossága, komolysága, szerepének alapos, megfontolt kidolgozása, a megjátszás választékos eszközei, elsőrangú beszélőképessége nagyszerű alap, amelyre fényes művészi jövő fog épülni. Sok igaz érzés, sok melegség, tiszta frissesség árad játékaiból. Mindehhez tökéletes színpadi alak, nagyszerű megjelenés, — szóval Váradi Lajos féllábbal már Budapestben van. A közönség tüntető lelkesedéssel ünnepelte.
Külön művészi szenzációja

volt az előadásnak László Gyula alakítása. Az ő neve szerepelt a legkritikábban a lapok hátsólapjain, pedig alakításait mindég komoly tanulmány, fáradhatatlan akarat és a megjátszás kivételes eszközei jellemezték. A Palika előadásán azonban a züllett apa szerepében olyan tökéletes alakítást nyújtott, amelyre a debreceni színpadon már régen nem volt példa. Maga volt a megdöbbentő tökéletesség, az író által elképzelt típus plasztikus ábrázolója és mégis egyéni, új, nagyszerű. A közönség a ritka művészi eseményhez méltó viharos ovációval hállalta meg a nagyszerű alakítást. (II.)

Színházi hírek. (A színházi iroda jelentése.) Ma a *Gyurkovics leányok* vigjáték kerül színre, melyben Marsi Gizi mutatkozik be. Holnap a Kaméliás hölgy drámát adják. Főszereplők lesznek: Gazdy Aranka, Marsi Gizi, Egyed Lenke, László Gyula, Váradi Lajos és Bihari László. Pénteken a Palika színmű kerül színre, melyben a társulat drámai személyzete számottevő sikert aratott. A Palika megkapó cselekménye és a szereplők művészi játéka bizonyára hosszú életet biztosít a darabnak a műsorban. *Casanova*. A legkiválóbb operettek egyike a Casanova foglalkoztatja most az operett személyzetet, melynek repriz előadása szombaton lesz. Az operettet Heltai igazgató rendezte. Külön kiemelendő érdekessége lesz az előadásnak, hogy Casanova szerepét az első és utolsó felvonásban Heltai Jenő, míg a második és harmadik felvonásban Káldor Dezső játsszák. Kivülők Honthy Hanna, Faludi Irén, Daka Anna, Árkossy Olga, Szigeti Jenő, Székely és Várnai játszanak nagyobb szerepeket. Jegyelővét.

F. Halácsi Margit magán-növendékeinek hangversenye ma szerdán az Urániában pont 1/8 órai kezdettel. Fényesnek ígérkezik a mai est a növendékek közül több nagyon tehetséges, de minden egyes szereplőn meglátszik a tanárnő gondos és nagy tudású tanítása.

Percei Sárának két klasszikus tánca Chopin II. nocturne és Chaminade Zingara kiválója. — Jegyelővétel délelőtt 10-12 délutáni pénztárnyitás 5 órakor.

A gyöngy nyakék című három felvonásos bűnügyi drámát és Inge grófnő című három felvonásos drámát Hella Moja főszereplésével ma mutatja be az Apolló.

A Debreceni Termény-Áruktár és Gyáripar részvénytársaság igazgatósága, felügyelő-bizottsága és tisztikara mely megilletődéssel jelenti, hogy
Schmid Kálmán ur,
a társaság könyvvezetője
f. év szeptember hó 2-án elhunyt.
Évek hosszu során át odaadó buzgalommal szolgálta társaságunk ügyeit. Elhunytával társaságunk kiváló hivatalnokát, tisztviselőtársait szerető munkatársukat veszítették benne el.
Emlékét kegyelettel őrizzük meg.

APOLLO
Szerda - Csütörtök,
szeptember 3-4.
Hella Moja főszereplésével
Inge grófnő
dráma 3 felvonásban.
A gyöngy nyakék
bűnügyi dráma 3 felv.
Előadások 5, 7 és 9 órakor.

URANIA
Szerda, szeptember 3
F. Halácsi Margit
zongora tanárnő magán-növendékeinek hangversenye.
Előadás kezdete pont 8-kor.

— Talán Sphexet akar mondani, Őrgróf?
— Spex vagy Speck, az nekem mindegy; de ezer menykő, hadd nevessek egyet, bár az ön tisztársainak egyike, — de nem tehetek róla, egy us-szal végződő tudóst csak annyira becsülök, mint egy törött űveget, vagy egy sánta lovat.
— Igaza van, Őrgróf; ön épen úgy nincs arra teremtve, hogy a könyvek sorát szivja, mint én!
— Képzeld, báró, ez a vén lidérc — így kell neveznem, mert így néz ki — olyan szemtelen volt, hogy két percnyi beszélgetés után azt kérdezte tőlem, tudok-e latinul?
— Hogy ön, Őrgróf, hogy ön beszél-e latinul? — mondá a báró, mintha osztozott volna az Őrgróf bosszuságában. — Ugyan, hol volt a pápaszeme? Hát olyan embernek néz ön ki, mint aki latinul beszél? Hát láttak már ilyen vén szamarat? Az űrdög vigye el, vajjon minek tartotta önt?

— Egészen helyesen gondolkozik, báró, ilyesmit nem tűr el az ember még bírjától sem. Talán csak nem úgy nézek ki, mint valami könyvrágó patkány? Latinul beszélni?! Istennyila! Ha nem azért jöttem volna, hogy segítségét kérjem peremhez, majd megmutatnám, hogyan szoktam elbánni azokkal, akik latin tudományom iránt érdeklődnek!
— Jól mondta, kedves vendégem! Száz forintot adtam volna, ha ott lehettem volna ennél a jelenetnél, — mondta a báró, hangosan kacagva.
— A doktor azután kerekén kimondta, hogy semmi beszélni valója velem a peremről s hogy ügyemet elveszítettnek tekinthetem, mert már ismert firma vagyok. Ezer menykő! — Én ismert firma vagyok? Ez már több volt a soknál. Nem tudtam túrtörtetni magamat és kardra hívtam.
— Sphexet kardra hívtá? — kiáltott a várur és úgy nevetett, hogy a lélekzete is elállt. —

Képzem, hogy nézett ki a vén majom, amikor kihivta! És mit mondott?
— Egy szót sem szólt, kezét ég felé emelte és eltűnt egy nagy könyvhalmaz mögé, mintha elbűvölték volna. Én is tovább álltam, de gondolom, hogy a doktor megharagudott reám. Vigyen el az űrdög, ha tudom, mért haragszik, mert utóvégre válthatunk néhány kardvágást, de azért jó barátok maradhatunk.
— Hires ártatlan ember ez a doktor, — mondá halkán a várur — de lénye tekintetében erős tévedésben van.
Létorière folytatta:
— Azután Flachsenfrugen tanácsost kerestem fel. Elmentem a lakására s kérdezősködtem utána. Egy fekete ruhás boszorkány állt meg előttem, aki egy tudós nevének nézett ki, olyan szikár is sovány volt s ráadásul egy bibliát tartott a kezében. A tanácsossal van dolgom, nem a feleségével, — mondám az inasnak.
(Folyt. köv.)

APRÓ HIRDETÉSEK.

Feltűnő olcsón

készítünk férfifűtőnyöket, fordításokat a legkényesebb ízlésnek is megfelelően.

Egy öltöny fordítása 198 kor.
Egy öltöny tisztítása 25
8 nap alatt elkészülnek

KLEIN ÉS TÁRSA,
férfi szabó, Posta-u. 5.

Legolcsóbb

élesztő-forrás

Moskovits-féle szesz-élesztő nagyban és kicsiben a legolcsóbban kapható

KUPFER IGNÁC

liszt- és fűszerkereskedésében
Bádogos-utca.

A megszállott területek katonai parancsnoksága és hadtápparancsnokság gazdasági osztálya.

Árverési hirdetés.

Mivel a folyó évi augusztus hó 20-án megtartott árverésen komoly ajánlattevők nem jelentkeztek: köz-tudomásra hozatik, hogy folyó évi szeptember hó 10-én d. e. 10 órakor új árveréssel eladatik a parancsnok-ság épületében. Debreczen, Széchenyi-utca 9. szám 21-es számú szobában, az egész ócska vas meunviség, különböző munkafa, régi szánkák máhaviók, teljes barakkberendezések ablaküveggel, amely anyagok a következő raktárban vannak:

a) a téglagyári raktárban: a volt Materialsammlstelle raktárában ócska vasládák és hordókoldatok, teljes barakkberendezések;

b) a csavargár raktárban, Poste Garte, Gyár-utca 1. szám alatt: fá-máhaviók, kocsikerekek, kűllők és kűllők készítéséhez alkalmas faanyag, barakkberendezések;

c) a Margit-fürdő mellett levő raktárban, Ferenc József-utca 30. szám: faszánkák, faanyag, falóncok és bu-torzat elkészítéséhez alkalmas deszkák;

d) a vagongyár melletti raktárban, a volt felszerelési raktárban máhaviók és teljes barakkberendezések;

e) a Bószörményi-utcában levő raktárban, a lóversenytér mellett: barakkberendezések ablaküveggel és Deconville sinek

Árverési feltételek.

1. Az árverés vagy az összes raktárakban levő anyagokra egy tételben, vagy az egyes raktárakra külön-külön lesz megartva.

Az ajánlatok az összes anyagokra és raktárakra külön-külön is elfogadhatnak.

2. Az árverésben résztvevők kell, hogy a zárt ajánlatlalt együtt az ajánlott összeg 30 száza ékát készpénzben is lefizessék és azon esetben, ha az ajánlat el lesz fogadva, az összeg többi részét két napon belül, ellenkező esetben a lefizetett vádium elvesz és új árverés lesz tartva.

3. Azoknak, akiknek véglegesen odaitételt az árverésben eladott anyagok, ezen anyagok feletti tulajdonjogot bizonyító okmányok adának ki, nyugázva egyszersmind a vételárat.

Hadtápparancsnok és kormányzó tábornok:

Michaescu.

A gazdasági osztály főnöke:

Intendant Colonel: **Amulescu.**

Vezérkari főnök:

Colonel: **Allmanescu**

Riz Abadie

cigarettapapír legkitűnőbb minőségben nagyban és kicsinyben kapható

Hegedüs és Sándor

irodalmi és nyomdai részvénytársaság papírnyagkereskedésében, Piac-utca 34. sz.

Élesztő!

Naponta, vasárnap is, friss, állandóan kapható, kizárólag nagyban, fűszer és lisztkereskedőknek és oly innarral ellátott üzemek és üzletek részére, hol az eladásra szükegült sütes igazolható, bodegák csakis üzleti cél-tás céljából lesznek kiszolgálva. Mindenkori legolcsóbb napi árt esetről-esetre előzetesen bejelen-tem a Közélelmészeti hivatalnak. Házhoz szállításra megrendeléseket elfogadok, valamint vidéki kereskedőknek is az ivósen állók rendelkezésére.

Rozenthal Sándor
kizárólagos élesztő keres-
kedő: Csapó-utca 18. szám.

Figyelem!

Kalapokat

saját műhelyemben új modellek után 8 nap alatt készítek

Kohn Helén

kalap-szalon,
Pi-c utca 79. sz.

Svájosi

selyem malom-szitaszövet

kapható

Princz Testvéreknél,

Szatmár.

**Bükkfa,
Tölgyfa**

vaggonszámra
előjegyezhető

Korona Kenyérgyárnál

Bethlen-u. 23.

Cozmetikai Intézetemben

hatalos, csodaszép úde archórt nyerhet. 10 nap alatt eltávolítottok mindenféle teinhibát u. m. szep-lőt, májfoltot, mitesszert, pattanást, szemölcsöt, ránc-, likacsos- és petyhüdt-bórt, orr- és arcvörösséget. Hajszála-kat arc, mell és karról legrövidebb idő alatt villannyal végleg kiirtom. Továbbá saját készítményű krémek, poudert, haj-szókító, kebelkrém, hajeltávolító szer. Arcmasszage jutányos bérletben kapható.

Debreczen, Széchenyi-u. 16.

Férfiruha fordításokat,

alkításokat, ugyszintén új ruhákat mérték szerinti legjutányosabban készítek.

Schwartz József

Arany János-utca 15.

A közönség figyelmébe.

Mielőtt cipőszükségletét besze-rezné, forduljon bizalommal

Weidner utódához,

ahol saját készítményű gyer-mekcipők minden számban, ugyszintén női és férfi cipők állandóan kaphatók

Batthyányi-utca 5. sz.

POSTA

„Nem bánja meg” jelige Nyiregyháza. Bizalmas ösmerettsége megfelel. Ki-meríté levelét várom és címetem tudatni fogom. Sokszor üdvözlöm.

22 éves-élvált intelligens szöke urhölgy ezuton szeretne megismerkedni azon intelligens, független, komoly uri em-berrel, ki unalmas óráiban elszórá-koztatna! A levelet jelezni kérem »Egyedül unalmas» jeligére a kiadóba. Kéi független urhölgy ezuton állandó ösmerettséget szeretne kötni szóra-kozás céljából föltétlen diszkrét uri emberrel. A levelet jelezni kérem »Elmult a nyár» jeligére a kiadóba.

VETEL

Vessék és adék el mindenféle ékszert, aranyat, ezüstöt és drága kőveket. Krämer József, József kir. herceg-utca 3.

Egy nagy National cassa megvételre kerestetik Gyémánt Géza és Társa cégnél, Piac-u. 58.

30-40 holdas tanyabirtok, megfelelő gazdasági épületekkel, lehetőleg Debreczenhez közel, megvételre kerestetik. Cim a kiadóban.

Szépírdalmi könyveket, jó állapotban levőket vessék. Cim a kiadóhiva-talban.

Ócska olmet, ólomcsöveket, tömitéseket bármily mennyiségben vessünk. Cim a kiadóban.

ELADAS

Eladó télikabát jókarban lévő, használt öszi felöltő és egyéb apróságok 8-10 éves kisleány részére Bika-bérház, II. nm. 2. ajtó, d. u. 3-5 közt.

Nest-böa, teljesen új, mérsékelt áron eladó. Értekezhetni déiben 12 és 2 óra között, Miklós-utca 23.

Fia gyermekruháik eladók. Bika bérház II. emelet 2. szám. Olcsó árak. A ruhák újak.

Egy nagy vaskályha eladó. Csallag-utca 59. sz.

Ió hantú hegedű eladó: Árpád-tér 41.

Tölgyfa eladás.

A nagysikárlói (Szatmár m.) határban a Buság—Miszótfalu vasutállomástól 2 kilométerre fekvő kocsántalan tölgy szál-erdőm 436 k. hold területén levő 7000 m³-re becsült összes tölgyfaanyagát folyó évi szept-ember hó 15-én délelőtt 11 órakor Nagykárolyban Arany János-utca 31. szám alatti laká-somon zárt írásbeli ajánlatok utján megtartandó árverésen eladom.

Árverezni szándékozók 20,000 korona készpénz óvadékkal felszerelt írásbeli ajánlatukat hozzám nyujtsák be.

Nagykároly, 1919 aug. 28-án.

Gábor Sándor,

állami főerdőgazdász.

Értesitem a n. é. közön-séget, hogy Miklós-utca 18. szám alatt

új pékműhelyt

nyitottam. Privát sütéseket reggel 7, délelőtt 1/211, délután 2 órakor fogadok el.

Lisztkönyveket könyvre ugy kereskedőköt, mint privátoktól legpontosabb kiszolgálás mellett elfogadok. Szives pártfogást kér

CZITROM JENŐ

pékmester.

Egy motoros cséplőgép teljes felszere-léssel haláleset végett eladó és egy daráló malom motorerőhöz. Üzem-képesek. Gál István Hajdunánás, Osákány-u. 2759. sz.

Férfi öltő 41-es teljesen új francia forma eladó Acél könyvkereskedésében.

Egy valódi angol tenniszraketi eladó. Cim a kiadóban.

Eladó Varga kert Keleti sor 7. szám alatt 1000 négyszögöl telek, rajta lévő 50 méteres barak és teleket környező 3 méter magas deszkakerítés-sel. Gazdák Bankja, Kossuth-u. 17.

42 kor. 1 kilogramm fehér gyertya Ve-téssy fűszerüzletben Bethlen-utca 36. szám alatt.

KERESLET

Béreszadát, kovácsgépész és hognárt keres a ratályi uradalom, u. p. Püspökladány.

Lepkíherdő asszony felvételik.

Keresedeimből érettségizett fiatalem-ber némi irodai gyakorlattal meg-felelő állást keres. Cim a kiadóban.

Intelligens zsidó gazdálkodó gyermekét teljes ellátásra, zongora és német oktatásra uri család elfogad. Cim a kiadóhivatalba.

Tanulóanyagok és fiuk nyomdánkban és könyvkötésrészünkben felvételnek.

VEGYES

Német tanfolyam kezdők és haladók számára Bethlen-u. 32.

Román-magyar kérvényeket készítek Schwarz, Széchenyi-utca 31.

Elcserezném Péterfián lévő 3 szobás mellékhelyiségekből álló udvari lak-somat ugyanilyenel bárhol. Cim a kiadóban.

Román nyelvre mindeuféle kérvénye-
ket írok és fordítok egész nap Halmovits, Szentanna 58.

Szűroztűt különbéjáratu utcai szoba központban csendes lakónak kiadó. Ajánlat »Csendes» jeligére kiadó-hivatalba.

Román nyelre írok és fordítok bár-miféle kérvényeket Ogonovsky, Kossuth utca 11. sz., Dr. Ballay-iroda.

Csemege- és fűszeráru

üzletünket

megnyitottuk, melyben a legjobb minőségű kül- és belföldi külön-legességek állnak a t. vevőközön-ség rendelkezésére.

Szives pártfogásukat kérve

Csernyi József és Társa

Piac-utca 6. sz.

Szenzációs ujdonság!

Epen most jelent meg új kiadásban a

KÖRTÁNC

Schulzler Ártur régen elfogyott Körbe körbe címmel megjelent könyvének új kiadása. Szerzőnek legszellemesebb 10 pikáns dialógusát tartalmazza.

Ára 5 K 10% felár.

Kapható:

HEGEDÜS és SÁNDOR

irodalmi és nyomdai részvén-y-társaság könyvkereskedésében Piac-utca 34.

Felelős szerkesztő:

DR. HEGEDÜS LORÁNT

Kiadó:

HEGEDÜS és SÁNDOR

irodalmi és nyomdai részv.-társ.

Cenzurat de Sublocotenentul Horia.